

Силабус
навчальної дисципліни
Менеджмент в освіті
2023-2024 навчальний рік

Освітньо-професійна програма **«Середня освіта.
Біологія та здоров'я людини»**

спеціальність **014 Середня освіта (Біологія та
здоров'я людини)**

Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

Рівень вищої освіти другий

Викладач (і)	Крижко Василь Васильович
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/gef/structure-gef/kaf-management-and-administration/composition-kaf-pedagogies-higher-school/krizhko/
Контактний тел.	+38(068)939-74-46
Е-mail викладача:	vykprof@ukr.net , vv_kryzhko@bdpu.org.ua
Графік консультацій	Здійснюються індивідуально із застосуванням дистанційних технологій

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	24	12	66	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: менеджмент, менеджмент в освіті, освітнє середовище, управлінська діяльність, бізнес-освіта, технології менеджменту освіти, психологічний ресурс менеджера освіти.

Мета та предмет курсу: Метою викладання навчальної компоненти «Менеджмент в освіті» є підготовка здобувачів другого рівня вищої освіти до здійснення кваліфікованого управління закладами освіти.

Предметом вивчення освітньої компоненти «Менеджмент в освіті» є теоретико-методологічні та практичні фактори побудови, функціонування й управління освітніми інституціями на державному, міждержавному, міжнародному та транснаціональному рівнях.

Технологія управління освітою ресурсами наукового менеджменту є послідовним цілеспрямованим процесом, який має циклічний характер і формується через функції: конкретні види управлінської діяльності, які забезпечують формування прийомів, способів управлінського впливу на освітню сферу. Методологія осмислення менеджменту освітньої сфери кардинально не відрізняється від аналогічних підходів, напрацьованих у традиційному менеджменті, однак має досить складне гуманітарне навантаження.

Функції менеджменту освіти сформувалися у процесі створення розгалуженої структурно-функціональної системи освітньої сфери сучасної держави Україна, національного суспільства, відображають суть і зміст управлінської діяльності на всіх рівнях управління цією галуззю.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами ОПП

	Компетентності	Результати навчання
Загальні	<p>ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.</p>	<p>РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.</p> <p>РН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньою діяльністю, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.</p> <p>РН8. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.</p>
Фахові компетентності спеціальності	<p>ФК8. Здатність формувати в здобувачів освіти культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.</p>	

Зміст курсу: Менеджмент як наука та мистецтво управління: управлінський континуум. Сутність менеджменту. Природа людської праці визначення факторів та умов ефективної співпраці. Діяльність як основа людського існування та розвитку потенціалу держави. Науковий характер управління освітою. Мистецькі ознаки менеджменту. Функції менеджменту: науковий апарат менеджменту. Основні функції та їх характеристики: а) прогнозування та планування; б) організація роботи; в) мотивація; г) координація та регулювання; д) контроль, облік та аналіз. Організаційні відносини в системі менеджменту: професійно-важливі якості менеджера. Методи менеджменту. Поняття «організація», «організаційна структура» та «організаційна культура». Типи організаційних структур управління. Індивідуальні, психологічні, соціальні основи ПВЯ менеджера. Психологічні методи управління: визначення потреб, дослідження мотивів, організація мотивації. Група економічних методів менеджменту. Адміністративні, організаційно-розпорядчі методи управління.

Теорія «м'якої та твердої сили в управлінні. Бірюзовий менеджмент, Агіле менеджмент, керівник «п'ятого рівня», провідницька місія менеджменту. Теорія мотивації в менеджменті: потреба як основа мотивації. Класифікація потреб. Піраміда А.Маслоу. Освітні потреби. Теорія соціальної відповідальності в управлінні освітою. Провідні мотиви здобуття освітньої послуги. Теорія обмежень: поняття «обмеження» в управлінні. Вміння управляти ризиками. Вміння управляти перспективою. Вміння управляти безконфліктністю. Менеджмент розвитку освітньої установи: поняття «зміна». Поняття «розвиток» «управління розвитком» системи. Фактори розвитку освітньої системи. Управлінський вплив на перспективи установи освіти.

Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, дискусія, бесіда); наочні (презентації); практичні (аналіз фрагментів лекцій здобувачів); методи стимулювання освітньої діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); методи активного навчання (вирішення ситуаційних задач (кейсів), ділові ігри; робота в малих групах); методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю, метод письмового контролю).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Основні засади й принципи освітньої діяльності здобувачів другого рівня вищої освіти, оцінювання результатів навчання забезпечення якості освітнього процесу, прав та обов'язків учасників освітнього процесу, відвідування навчальних занять студентами відбувається відповідно до вимог організації навчального процесу в БДПУ та визначається в Положенні про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті. (<https://bdpu.org.ua/public-information/organization-education/>); критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті здійснюється згідно положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/Kryterii_ocin_2020.pdf). Етичні норми академічної діяльності здобувачів другого рівня вищої освіти регламентуються освітнього процесу в БДПУ, розділ 4. Етичні норми академічної діяльності учасників освітнього процесу в БДПУ (Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті; chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-_sayt.pdf). Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у БДПУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел, ресурси, на які здійснюються посилання узгоджуються з викладачем. Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: відеопроєктор, ноутбук, навчальна платформа Moodle: (кафедра менеджменту та адміністрування: (<https://bdpu.org.ua/faculties/gef/structure-gef/kaf-management-and-administration/>);

Система оцінювання та вимоги:

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Змістовий модуль 5	Змістовий модуль 6	Змістовий модуль 7	Змістовий модуль 8	Змістовий модуль 9	Змістовий модуль 10	Змістовий модуль 11	Змістовий модуль 12	50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5		

	Кількість балів					Разом
	Лекція	Практ. робота	Лаб. робота	Сам. робота		
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Тема 1		0-2		2		0-4
Разом за змістовим модулем 1		0-2		2		0-4
Змістовий модуль 2.						
Тема 2		0-2		2		0-4
Разом за змістовим модулем 2		0-2		2		0-4
Змістовий модуль 3.						
Тема 3		0-2		2		0-4
Разом за змістовим модулем 3		0-2		2		0-4
Змістовий модуль 4.						
Тема 4.		0-2		2		0-4

Разом за змістовим модулем 4		0-2		2		0-4
Змістовий модуль 5.						
Тема 5		0-2		2		0-4
Разом за змістовим модулем 5		0-2		2		0-4
Змістовий модуль 6.						
Тема 6		0-2		2		0-4
Разом за змістовим модулем 6		0-2		2		0-4
Змістовий модуль 7.						
Тема 7		0-2		2		0-4
Разом за змістовим модулем 7		0-2		2		0-4
Змістовий модуль 8.						
Тема 8		0-2		2		0-4
Разом за змістовим модулем 8		0-2		2		0-4
Змістовий модуль 9.						
Тема 9		0-2		2		0-4
Разом за змістовим модулем 9		0-2		2		0-4
Змістовий модуль 10.						
Тема 10		0-2		2		0-4
Разом за змістовим модулем 10		0-2		2		0-4
Змістовий модуль 11.						
Тема 11		0-2		0-3		0-5
Разом за змістовим модулем 11		0-2		0-3		0-5
Змістовий модуль 12.						
Тема 12		0-2		0-3		0-5
Разом за змістовим модулем 12		0-2		0-3		0-5
Разом за змістовні модулі		0-24		0-36		0-50
Екзамен						0-50
Всього						0-100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту(роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел

Базова

1. Багацького О. Ф., Теліженка О. М. Менеджмент для магістрів : у 2-х т: підручник для ст-ів ВНЗ, 2017. Т. 1. 662 с.
2. Генеза провідництва в освіті: Колективна монографія / За ред. проф. І. Богданова. К.: Освіта України, 2020. 478 с.
3. Дуткевич Т.В., Толков О.С. Техніка управлінської діяльності у закладі освіти : навчальний посібник. К. : КНТ, 2020. 194 с.
4. Жигірь В.І. Методологічні засади професійної освіти : [навчальний посібник]. Бердянськ : БДПУ, 2017. 143 с.
5. Жигірь В.І., Чернега О.А. Професійна педагогіка: навч. пос. К.: Кондор, 2016. 336 с.
6. Загородня Л.П. Підготовка магістрів до забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти : теорія та практика: монографія. Суми : Вінніченко М. Д., 2019. 372 с.
7. Казачковська Г.В. Комунікативний менеджмент: навчально-методичний посібник для ст-ів 1-го рівня вищої освіти. Бердянськ : БДПУ, 2017. 62 с.
8. Казачковська Г.В. Самоменеджмент: навчально-методичний посібник для ст-ів 1-го рівня вищої освіти. Бердянськ : БДПУ, 2017. 151 с.
9. Крижко В. В. Управління освітою: рефлексивний підхід : колективна монографія. Бердянськ : Видавець Ткачук О. В, 2016. 608 с.
10. Крижко В. Менеджмент в освіті : підручник. К. : Освіта України, 2020. 438 с.
11. Мошека Г. Є. Менеджмент : навчальний посібник. К. : Ліра-К, 2020. 548 с.
12. Немченко С.Г. Теоретичні і методичні засади підготовки керівника загальноосвітнього навчального закладу до рефлексивного управління у педагогічних університетах : монографія. Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2017. 408 с.
13. Онишків З.М. Основи управління закладом загальної середньої освіти : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2018. 192 с.
14. Петруні Ю. Є. Прийняття управлінських рішень: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2018. 216 с.
15. Рульєв В.А., Гуткевич С.О. Менеджмент: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2019. 312 с.
16. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: навчальний посібник: Ч.2 Харків : СМІТ, 2016. 338 с.

Допоміжна

1. Генсон М. Е. Керування освітою та організаційна поведінка. Х. Проців. Л.: Літопис, 2002. 384 с.
2. Громовий В. Менеджмент інновацій : управління школою. *Директор школи*. 2002. №37. С. 2-4.
3. Даниленко Л. Інноваційний освітній менеджмент. К. : Главник ,2006. 144с.
4. Дмитрук А. Соціонічні особливості менеджменту керівників освітніх закладів. *Практична психологія та соціальна робота*. 2007. №3. С.65-68.
5. Єльнікова Г. Освітній моніторинг в управлінні загальною середньою освітою. *Управління школою*. 2007. №24. С. 3-8.
6. Жигірь В.І. Професійно-педагогічна компетентність менеджера освіти : теоретичні та методичні аспекти : [монографія]. Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2014. 624 с.
7. Карамушка Л. М. Психологія освітнього менеджменту : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Либідь, 2004. 423 с.
8. Кoberник О. М., Гагарін М. І. Менеджмент в освіті : навчальний посібник. Умань : ВПЦ «Візаві». 2017. 242 с.
9. Коломінський Н.Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект). К.: МАУП, 2000. 286 с.

10. Крижко В. В. Теорія та практика менеджменту в освіті. Навч. посібник. К.: Освіта України, 2005. 256 с.
11. Лунячек В. Е. Педагогічний менеджмент : навчальний посібник. Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
12. Мармаза О.І. Менеджмент освітньої організації. Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
13. Павлютенков Є.М. Образ ідеального керівника в історії науки управління. *Управління школою*. 2006. №32–33. С. 2-5.
14. Соколової І.В., Проценко О.Б. Освітній менеджмент: теорія і практика : зб. наук. праць. Маріуполь : МДУ, 2013. 216 с.
15. Черниш А.П. Менеджмент освіти: Навчальний посібник. К.: Видавництво «Університет» КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2008. 49 с.
16. Шоробура І.М. Педагогічний менеджмент: курс лекцій. Кам'янець-Подільський: Видавець Зволейко Д.Г., 2010. 192с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnist-uvishchikhnnavchalnikhzakladakh/4688> – Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах.
2. <https://sqe.gov.ua/uk-ua/> — Державна служба якості освіти України;
3. <https://www.liga.net/> — інформаційно-довідкова система з нормативно-правової інформації.
4. <http://www.nbuv.gov.ua/> — Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського публікації з питань структури і організації державного управління.